

Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központ

Elektronikus Információszolgáltatás (EISZ) Nemzeti Program

2014. évi szakmai feladatainak teljesítése

1. Az EISZ működésének jogi alapját az 1079/2012.(III.28) sz. kormányhatározat adja. Költségvetése a költségvetési törvény szerint, az MTA fejezetén belül, az MTA Könyvtár és Információs Központ címéhez rendelve, önálló alcimen jelenik meg. A tudományos tartalmak országos szintű gyarapításához szükséges licenc szerződések megkötése minden esetben a Közbeszerzési törvény (Kbt.) szerint történik.

2. Kiemelkedő jelentőségű feladatok ismertetése

Nagy nehézségek és erőfeszítések árán tudtuk elérni azt, hogy a tudományos tevékenység támogatása érdekében az adatbázisok elérése folyamatos legyen, ugyanis az ED_14-1-2014-0001. sz. szerződés alapján esedékes 2014. évi költségvetési keret szeptember 16-án érkezett a számlánkra.

Az EISZ 2014. január 22-én közel 127 millió Ft-tal rendelkezett. Ezek után az EISZ ebből a maradványból, a 2013. évi elmaradt önrész befizetésekből és a 2014. évi önrészekből gazdálkodott 2014. szeptember 16-ig. E tételek összeadásából közel 2 340 millió Ft volt a program teljes 2014. évi költségvetése.

A felsőoktatási intézmények az EMMI Felsőoktatásért Felelős Államtitkárságtól 300 millió forint címzett támogatást kaptak az EISZ céljaira, önrész befizetésre, ami új intézménytípusok (egyházi felsőoktatási intézmények, művészeti felsőoktatási intézmények) bevonását eredményezte.

Az év során 3 fórumot szerveztünk felhasználóinknak, júniusban pedig a döntéshozók számára mutattuk be az EISZ működését. Kiadói bemutatókat és próba-hozzáféréseket szerveztünk, moderáltunk 7 webinar programot és lehetővé tettük két kiadó számára adatbázis-bemutató és egy workshop megtartását.

Két új adatbázissal (Cambridge University Press - CUP és a Lippincott Williams and Wilkins LWW Journals) bővítettük az EISZ adatbázisok körét, a CUP központi támogatásának mértékét 25%-ban állapítottuk meg, az LWW adatbázist 100%-os önrész megfizetése mellett 4 intézmény igényelte. Változott a JSTOR és a SCOPUS adatbázisok támogatásának mértéke, előbbi 90%-ról 75%-ra mérséklődött, utóbbi 50%-ról 63%-ra növekedett.

Az árfolyamváltozásokból kalkulált veszteségünk hozzávetőlegesen 120 millió forint.

2014. július 14-én regisztráltuk állami szervezetként az EISZ Facebook oldalát, szeptemberben pedig Compass néven elindítottuk az EISZ új közfeladat jellegű szolgáltatását, melyben összegyűjtjük és a felhasználók számára szabadon hozzáférhető tesszük a Magyarországon a költségvetési, nonprofit, egészségügyi és kulturális intézményeknél elérhető adatbázistartalmakat.

Az MTMT számára beszereztük az InCites adatbázist, külön akadémiai forrásból.

EISZ keretből került kiegyenlítésre a SCOAP3 program tagdíja, 6 710 000 Ft. Ennek az összegnek az 50%-át az Akadémia OpenAccess Alapja finanszírozta.

3. Szakmai tevékenység táblázatos összefoglalása

Az eljárásokban összesen 9 kiadó és vendor cég nyert tendert, ezek az alábbiak:

Cég neve	Székhelye
Elsevier B.V.	Amsterdam, Hollandia
Ovid Technologies GmbH.	Berlin, Németország
Scientific Knowledge Services AG	Zug, Svájc
Ithaka Harbors Ltd.	New York, USA
Association for Computing Machinery	New York, USA
Akadémiai Kiadó Zrt.	Budapest, Magyarország
Minerva Wissensch. Buchh. GmbH. / EBSCO GmbH.	Bécs, Ausztria
Info Technology Supply Ltd.	Harrow, Egyesült Királyság
Swets Information Services GmbH.	Frankfurt, Németország

A beszerzett adatbázisok listája: (az egy eljáráson belül beszerzettek egy sorban)

Adatbázis neve	Előfizetés időtartama	Kifizetett ár forintban	Szolgáltatást igénylő intézmény száma
MathSciNet	12 hónap	11 368 572	12
Scopus	12 hónap	178 869 193	18
Reaxys			3
ACM Digital Library	12 hónap	20 544 688	12
Akadémiai Folyóiratok	12 hónap	48 500 000	41
Akadémiai Szótárak			29
Science Magazine	12 hónap	12 876 293	11
Nature	12 hónap	96 089 392	12
EBSCOhost+	12 hónap	108 000 447	93
EconLit+			7
CABI+			4
FSTA			7
Science Direct	12 hónap	1 265 637 750	47
CUP	12 hónap	16 454 173	17
LWW	12 hónap	57 316 778	4
MLA-LRC+	12 hónap	21 144 255	9
Grove Art+			9
Grove Music			8
ISTOR 2014-2015	24 hónap	tender folyamatban	42-49

Adminisztráció

A központi támogatás késlekedése és az EMMI 300 millió forintos intézményi támogatása eddig nem látott mértékben megnövelte adminisztrációs terheinket. Ennek ellenére több mint 800 millió forint önrészt tudtunk beszedni az év végéig, kintlévőségünk, nettó 7 635 810 Ft pedig az előre meghatározott ütemezés szerint rendeződik.

Intézménycsoportok	Tagintézmények száma	Megkötött szerződések	Kiküldött számlák
felsőoktatási intézmények	53*	180	144
MTA kutatóintézetei	15	70	70

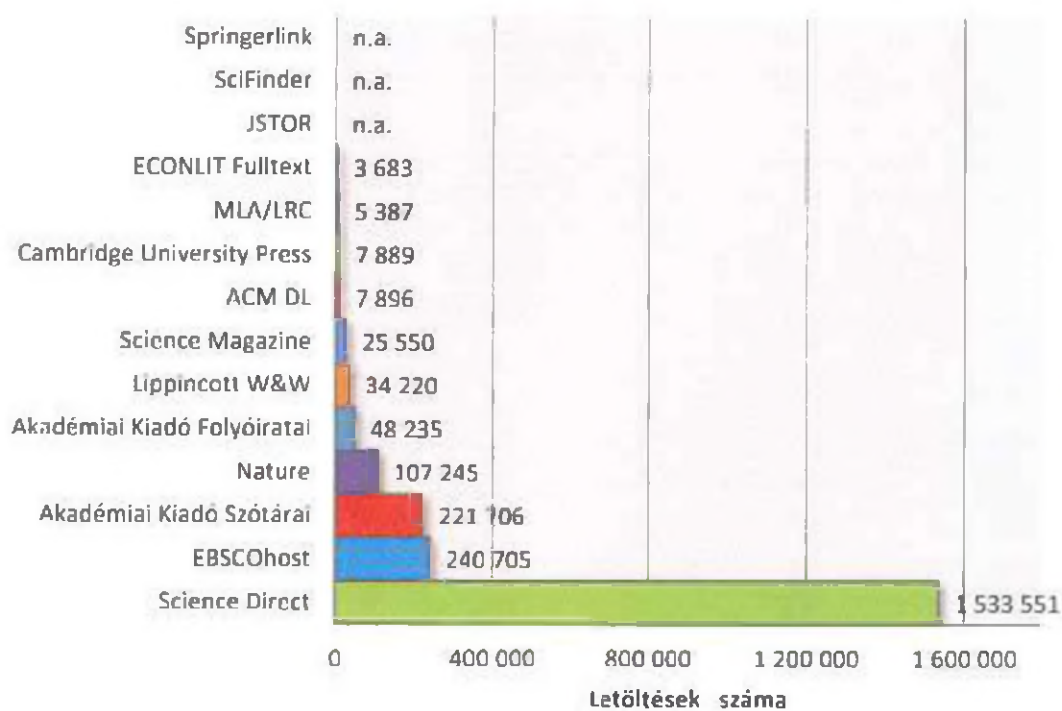
nonprofit kutatóintézetek	9	25	15
egészségügyi intézmények	23	31	21
múzeumok	9	11	4
megyei könyvtárak	20	25	4
országos hatáskörű intézmények	11	21	14
Mindösszesen	140	363**	275

*53 + 14 intézmény, amellyel kapcsolatban álltunk, de végül nem rendeltek semmit

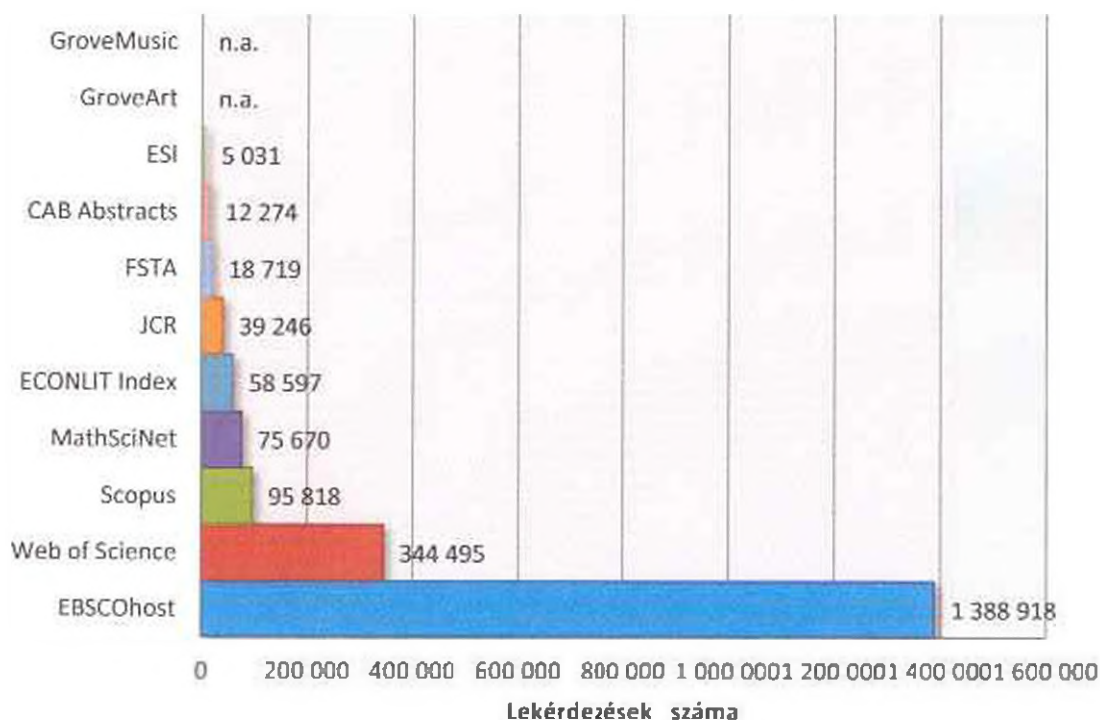
** 363 szerződés, (ebből 6 db módosítás az előfizetők kérésére adatváltozás miatt) és 28 db. meg vissza nem küldött szerződés (JSTOR)

Megkötött előfizetői szerződések száma	Kiküldött számlák száma	Összes kiszámlázott összeg (nettó)	Összes befizetett összeg (nettó)
363	275	813 632 827 Ft	806 373 070 Ft

EISZ Statisztika 2014 - Fulltext adatbázisok

EISZ Statisztika 2014 - Index adatbázisok

4. 2015. évi tervek ismertetése

A felhasználói kör tagjai évek óta igénylik új adatbázisok bevonását a rendszerbe, ezt jelenleg csak nagyon minimális szinten tudjuk teljesíteni és főleg az intézményi önrészek emelésével.

Visszatérő új igények (összesen kb. 360-400 millió forint értékben): Wiley-Blackwell folyóirat- csomag; Taylor and Francis folyóirat-csomag; De Gruyter folyóirat-csomag és e-könyvek.

A meglévő kínálat fenntartása érdekében is szükség van minimum 120-150 millió forint emelésre, egyrészt az éves 3-8%-os áremelés, másrészt az árfolyamváltozás miatt.

Célunk, hogy a tudományos tartalmak beszerzése, ill. hozzáférése egy rendszeren belül valósuljon meg, akár előfizetésről, akár szabad hozzáférésről (open access = OA) van szó. A SCOAP esetében az előfizetés fokozatos átállása OA alapból való finanszírozásra már EU szinten is megvalósult. Akár ezt a modellt alapul véve a hazai OA alap és az EISZ források együttes kezelésének megvalósítását tűzzük ki célul, annak érdekében, hogy a párhuzamosságokat kiküszöböljük.

A közbeszerzési eljárás bonyolultsága és sokszor indokolatlan bürokráciája elkerülendő. A jogszabály újragondolásával kívánatos lenne elérni, hogy olyan tartalmak esetében, ahol a kiadó vagy forgalmazó kizárólagos joggal rendelkezik az adott adatbázis (elektronikus tartalom/tudományos tartalom) forgalmazása, terjesztése terén, kapjunk mentességet a közbeszerzési eljárás lefolytatása alól és kizárólagossági nyilatkozat alapján „csupán” szerződéskötéssel biztosítsuk a hozzáférést, ami meghatározott ideig (max. 3-5 évig) hosszabbítható lenne.

Budapest, 2015. február 20.

Téglási Ágnes